

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. IV. De tristitiæ radicibus & causis, earumque remediis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

M. Auila
essatum.

mibi illam exultationem, quam in Christo habui, priusquam peccarem. Pater Magister Auila arguit, & quidem merito, aliquos, qui in Deo via pleni inuiti tristitia ambulant, corde frigidissimo & gelu constricto, sine delectatione in diuinis, sibi in spidi & proximis, desperantes & pusillanimes: Multosque horum, ait, lethalia peccata non committere, sed dicere tali modo se dispositos esse, quod Deo non seruiant ut debent, ob venialia peccata, quæ admittunt.

Hic magnus error est: multo enim maiora sunt damna quæ ex nimia hac tristitia & dolore dimanant, illis, quæ ex eadem culpa nascuntur: & quod prudentia & fortitudine impedire poterant, augent, & ex vno malo in aliud cadunt. Et hoc est, quod diabolus ex tristitia habere intendit, ut videlicet eis vigorem & robur ad operandum subtrahat, ut nunquam boni quid ad perfectionem perducant.

Ex defectibus
x. utilitas est
nostri humiliatio.

2. maior gratia petitio.
3. maior cautela.

M. P. Auila,
dilectum.

Tsal. 119. 3.

Quod ex lapsibus & defectibus utilitatis eruatur, Primum esse debet, ut nos confundamus & humiliemus, animaduertentes nos opinione nostra debiliores esse. Secundum, ut maiorem à Deo gratiam postulemus, quod ea indigemus. Tertium, ut post maiori cautela & collectione viuamus, alios consulendo, occasiones pueniendo, & fugiendo: hoc modo plus proficitur quam pusillanimitate & inuiti tristitia. Recte ait Magister Pater Auila, si ob culpas quotidianas, quas in currimus, nobis tristandum, & desperandum esset; quis tandem hominum quiete & pace frueretur, cum omnes peccatis obnoxii sumus? *Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?* Conare Deo seruire, & fac quod potes, & si quicquid fas est, conficere nequis; ne ideo mirere nec animum despondeas omnes enim huiusmodi sumus: homo & non Angelus es, debilis, & non sanctificatus. Abunde Deo debilitas & miseria nostra explorata est, & ideo nos desperare non vult, sed statim e-

rigere, & maius robur ab eo petere: ut infans, qui cadit, & statim surgit, & currit ut ante. Dicit Sanctus Ambrosius in fantum lapsibus patrem non irasci, sed ad compassionem moueri; idem & Deus nobiscum agit, secundum illud Prophetæ: *Quomodo miseretur pater filiorum, miserus est Dominus timentibus se, quoniam ipse cognouit figmentum nostrum, & recordatus est, quoniam puluis sumus.* Nouit Deus infirmitatem nostram miseriam, & nos ut debiles & infirmos amat filios, & ideo huicmodi lapsus potius illum ad compassionem quam indignationem mouent. Inter omnia solaria, quæ habent illi, qui debiles in Dei seruitio sunt, est, intelligere Deum tam amoris & misericordiam diuitem esse, quod nos toleret, & amet, quamuis illi non tam exacte, ut decet respondeamus. *Qui diues est in misericordia.* Ideoque ut cera ante ignem liquefcit, sic & omnes nostri defectus & peccata coram eius infinita misericordia dissoluuntur. Idque nobis animum addere deberet, ut semper læti & hilares operaremur; quod sciamus Deum nos amare & fauere, & ob omnes has ordinarias culpas nos ne minimum quidem gratiæ & diuini amoris amissuros.

CAPVT IV.

De tristitia radicibus & causis, earumque remediis.

INSPICIAMVS vero radices & causas, unde tristitia nasci solet, ut necessaria iis applicemus remedia. Cassianus & S. Bonauentura dicunt ex multis radicibus tristitiam prouenire posse. Aliquando enim ex naturali ægritudine & humore melancholico, qui in corpore dominatur, ortum habet: tuncq; remedium potius ad medicos quàm Theologos pertinet. Sciendum tamè huc melancholicum humorem nasci & augeri melancholicis cogitationibus,

nibus, quibus quis obnoxium se red-
dit. Hincq; Cassianus ait non minus no-
bis laborandum, ne eiusmodi melanco-
licæ & mœstæ cogitationes intrent, & ad
se nos rapiant, quam evitandum ne tur-
pes & inhonestæ, castitati & fidei contra-
riæ cogitationes irrepant, ob magnum
damnum, quod dicimus nobis inde im-
minere.

Alias nulla particulari causa præce-
dente, quæ eo prouocaret, quispiam re-
pente se tam tristem & melancholi-
cum sentit, vt nulla re delectetur, nec
amicis nec colloquiis, quibus ante val-
de capi solebat, sed omnia illi nause-
am pariant & aduersentur, & cum no-
mine communicare, nec loqui, nec a-
gere velit; & si quid horum fiat, non
ea suavitate & affabilitate, sed qua so-
let eum fastidio & tædio fiat.

Vnde facile (dicit Cassianus) collige-
re licet nostras morositates & aspera ver-
ba non semper ex occasionibus, quas
fratres nostri suggerunt, nasci; sed in-
tus & in nobis causam latere, quod pas-
siones nostræ non sint mortificate; hæc
que radix illa est, ex qua torum hoc pro-
uenit.

Ideoque remedium ad pacem fruen-
dum, non est hominum commercium
& conuersationem fugere, nec Deus
tale quid iubet; sed patientem esse,
& recte passiones mortificare, nisi e-
nim has mortificauerimus, quocum-
que eamus, & quocumque terra-
rum fugiamus, nobiscum tentatio-
num & turbationum causam circumfer-
rimus.

Notissimum est exemplum à Surio al-
legatum de quodam monacho iracun-
do, qui ira & bile sua parum mortificata,
sibi & aliis grauis decreuerat monasterio
S. Abbatis Euthymii exire, in quo dege-
bat, sibi persuadens sublato cum aliis
commercio, & solitudine viuendo iracun-
diam cessaturam, quod irascendi occa-
siones non haberet. Facit, quod decreue-
rat, & se euidam cellæ includens, secum
aquæ vas fert, & diaboli actu effunditur:

furgit, & rursus aqua replet, iterum ef-
funditur & humi cadit, tertium implet,
& tertium effunditur. Tunc more solito
cum iracundia, vas capit, humi deiicit
& dirumpit, quo factò, aduertit non
monachorum consortium, nec cum iis
conuersationem causam fuisse, quod in
iracundiam & morositatem laberetur,
sed exiguam mortificationem, & tandem
ad monasterium rediit. Sic vt in te sit in-
quietis & impatientiæ causa, & non in
fratribus tuis. Mortifica tuas passiones, &
hoc modo (dicit Cassianus) & cum feris
pacem habebis, secundum illud Iob: *Be-*
stia terra pacifica erunt tibi, quanto magis
fratres.

Alias (teste D. Bonauentura) solet tri-
stia ex aliqua tribulatione superuenire,
vel quodquis voti sui non sit compos fa-
ctus. Eadem radix & à SS. Gregorio, Au-
gustino & aliis ponitur, & dicunt mun-
danam tristitiam nasci, quod quis rebus
mundanis deditus sit; certum enim est,
eum tristari oportere, qui eo, quod a-
mat, exiit. Qui vero plane à rebus
mundanis abstractus & sciunctus est, o-
mnemque in Deo spem & delectationem
quærit, hic à mundi tristitia immunis est.
Optime ait M. Auila, dubium non esse,
quin dolor ex desiderio nascatur, & quã-
to plus desiderii, tanto plus doloris, &
quo minus desiderii, hoc minus doloris
est, & nullo vigente desiderio, quietem
nasci. Sic vt desideria tortores nostri sint,
& lictores, qui nos excruciant.

Specialius de his agendo, & nobis ap-
plicando; dico Religiosi tristitiam inde
sæpe nasci, quod indifferens non sit ad
quicquid quod obedientia exigere pos-
set. Hoc ipsum est, quod frequenter so-
let illum tristem & melancholicum effi-
cere, & anxietate & dolore afficere. Si
mihi auferatur, quod mihi placet, si
mihi iniungatur, quod meæ voluntati
repugnat. Hinc ait S. Gregorius: *Qui aut*
non habita concupiscit, vt habeat, aut ad-
epta metuit, ne amittat: Et dum in aduersis
sperat prospera, in prosperis formidat aduer-
sa huc illic quo quibusdam fluctibus volui-
dd 3 tur,

3. Est super-
ueniens tri-
bulatio.

Greg. l. 22.
mor. c. 14.

Aug. sup. il-
lud Psalmi:
Concepit do-
lorem, & pe-
perit iniqui-
tatem, & tract. 14. sup.
Iean.

M. Auila
pronuncia-
tum.

Desideria
sunt nostri
tortores.

4. Est indif-
ferentia.

Greg. l. 22:
mor. c. 14.

sur, ac per modos varios rerum alternantium mutabilitate versatur. Religiosus vero qui in differens est ad quicquid quod obedientia ordinat, in eoque delectationem omnem ponit, vt Dei voluntati plene fiat satis; semper hilarius & latus est, & nemo eam hac letitia priuare poterit. Poterit quidem superior eum officio & collegio priuare, non autem delectatione, qua hic fruitur, quod illum certo alicui loco vel officio non alligat, sed solum vt Dei voluntati vndiq; fiat satis. Ideoque semper delectationem illam secum fert, quocunq; loci fuerit, & quocunq; munere occupetur. Si ergo vsq; latus & hilarius esse velis, omnem in hoc delectationem colloca, vt in omnibus Dei voluntati obsequaris, nec voluntatem huic vel illi negotio applica, nec eandem tu ipse complere stude: hoc enim medio ad delectationem non peruenies, sed in fausta fastidia & tædia tibi parabis.

§. Est superbia.

Maiores lucis gratia; quod vulgo tristitiæ & melancholiæ solet esse causa & radix, non est melancholicus ille sed superbæ humor, qui multum in animo nostro dominatur, vt diximus, dum de humilitate ægeremus; & certum est, quamdiu hic humor regnabit, nunquam tibi tristitias & melancholias defuturas, semper enim occasiones se offerent, & in tristitia & dolore viuendū tibi erit. Ad quod reduci potest, quod paulo ante diximus, aliquem indifferentem non esse ad quiduis, quod obedientia imperabit; labor enim & difficultas nō in officio, quod nobis proponitur, sita sunt, & maior labor & difficultas in magnis officiis & dignitatibus, quæ appetimus inuenitur, sed in superbia & honoris cupiditate. Hæc nobis id laboriosum, & onerosum reddit, quod facile & leue est; eamque nobis tristitiam & melancholiam adfert: imo sola cogitatio & metus, si nobis tale quid iniungatur, ad hoc sufficet.

Vnde facile colligere ait, ad huic tristitiæ medendum, nullum aptius remedium inueniri, quam humilem, & abiecto loco contentum esse. Qui enim hoc fece-

rit, omni hac tristitia & inquiete liber erit, & magna pace & tranquillitate fructur. *Discite a me, quia missus sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.* Hoc modo hæc verba exponit S. Augustinus, & dicit, si Christum in humilitate imitemur, nulla nos in virtutum exercitio laborem & difficultatem, sed magnam facilitatem & suauitatem senturos. Amor enim, voluntas & iudicium proprium hic difficultatem pariunt; quibus honoris, existimationis cupiditas, deliciarum, commoditatisque desiderium accedunt. Quæ omnia impedimenta humilitas aufert & discutit: Hæc enim hominem se parupendere & voluntati propriæ ac iudicio renunciare, honores, existimationem, omnia bona & delectationes temporales contemnere facit. Quibus sublatis nulla in virtutum exercitio difficultas & labor, sed magna pax & quies animaduertitur.

CAPVT V.

Ad orationem recurrere, magnum & efficax remedium esse ad tristitiam prostigandam.

AIT Cassianus, plurimum in quauis tristitiæ genere, ex quacunque etiam causa natae conducere, ad orationem confugere, & Deum cogitare & vitæ æternæ nobis promissæ spem ob oculos habere. Hoc enim modo omnia nubi la fugantur, & serenitas redit, & abit tristitiæ spiritus. Dauid enim citharam pulsante spiritus malus, qui Saul inuaserat, fugiebat & illum deserebat. Hæcque causa est, quod sanctus Iacobus in sua Canonica nobis hoc remedium assignet: *Tristetur aliquis vestrum oret.* Dicitque Propheta Dauid se hoc remedio visum fuisse: *Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum.* Cantabiles mihi erat iustificationes tua, in loco regi-